

T A R İ H VESİKALARI

Sayı: 14

Birinciteşrin 1944

Cilt: III

KARAOSMANOĞULLARINA AİT BAZI VESİKALAR

[c. II. sayı: 12, s. 440 tan devam]

meşhur kimesnenin hüsn-i tedbiriyle cem'iyetlerin perişan ve eşkiya-yı mezbû'undan ahz olunan on nefer şekavet-pişenin mükiz-i fitne ve ser-i cem'iyet oldukları ihbar olunmağla şer'an cezaları tertib olunub kel-evvel emn ü eman olub lâkin fil-asl bâis-i cem'iyet olan serdar-i mezbûr ile merkum odabaşı firar etmeleriyle buldukları mahalde ahz olunmaları için ve ahali-i kazanın birbirlerine tekeffül ve kefil olmayan yabancı cullah halifeleri ve gayri eşhas makulesi medîne-i mezbûreden ihrac ve fımaba'd bu misillü emr-i na-mardi vuku'u olmamak üzere ocak tarafından çavuş yediyle müekkîd emr-i âlî sudurunu ve husus-ı mezbûrda merkum Elhac Mustafa Ağanın inzımamını bil-iltimas vâki-i hali sen ki Mağnisa naibi Abdülfettah ziyde ilmuhusun Deriseadetime arz ve ilâm etmekle imdi salif-üz-zikr şekavet ve teaddileri arzolunan Mumcu Halil Beşe ve odabaşısı Babucioğlu Mehmed buldukları mahalde mübaşir ve zabıtları ve serdar ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le alâ-eyyi halin ahz ve kal'e-i merkuma mahbus en irsal ve muhkem kal'a-bend ve bundan böyle medîne-i mezbûrda mukim ve müsafereten sakin olub askerîlik iddia-siyle kendi hallerinde olmayub ibad-ullâha bigayri hakkın ve hilâf-ı şer'-i şerif isal-i şerr ü şekavet üzere olmalarıyla şer'an ve kanûnen müstahik oldukları mâyelikleri icra olunmak üzere isim ve resimleriyle ve tühmet ve cerayimleriyle Der-i aliyeme arz ve ilâm olunub kendü hallerinde olub bilâ-cürm olanlara dahi ber-takrib rencide ve teaddi olunmamak üzere ba-ma'rifet-i şer' tenbih ve vech-i meşruh üzere amel ve hareket olunmak fermanım olmağın... irsal olunmuşdur. Vusulünde siz ki mumaileyhimsiz balâda mezkûr ül-ism serdar-i sabık Mumcu Halil Beşe ve odabaşı Babucioğlu Mehmedin buldukları mahalde alâ-eyyi halin ahz ve kal'a-bend olunmaları için ve fımaba'd kendü hallerinde olmayub şekavet ve fesad üzere olan yaramazların muhkem haklarından gelinmek üzere Deriseadetime arz ve ilâm olunmalarına ihtimam eyleyüb hilâf-ı emr-i âli na-mardi (halâtdan) mücanebet eyleyesiz ve siz ki dizdar-i merkumsuz iki nefer mezkûrul-ism yaramazlar ahz olunub vardıklarında sen dahi dizdar olduğun kal'a-i merkumede kal'a-bend eyleyüb tekrar emr-i âli ve memhur mektub varid olmadıkca itlaklarından ihtiraz eyleyesiz deyü iftihar-ül-ümerai vel-ekâbir bil-fi'l dergâh-i muallâm Yeniçeri Ağası Elhac İbrahim Ağâ dame uluvühu tarafından mühürlü mektub verilmekle vech-i meşruh üzere amel olunmak emrim oludur Buyurdum ki.. verilen mühürlü mektub mucebince amel edüb hilâfından hazer ve mücanebet eyleyesiz Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız Tahriren fi evasıt-i şevval sene 1157 (ikinciteşrin 1744 sonları)

Kostantiniyye

20 – Mendalyet voyvodası İbrahimi öldüren Uzun İsmail ve arkadaşlarının yakalanmalarına dair :

Şerayi'-şiar Saruhan sancağında vaki kazaların kadıları efendiler zîde fadlhum ve kudvet ül-emâcidi vel-a'yan livâ-i mezbur mütesellimi Hacı Mustafa Ağa zîde mecduhu ve mefahir ül-emasili vel-akran ye- niçeri serdarları ve havas ve evkaf recülleri ve a'yan-ı vilâyet iş erleri zîde kadruhum inha olunur ki Menteşe sancağından Mendalyet kazası sakinlerinden Uzun İsmail dimekle ma'ruf haram-zade ve yaramaz havasına tabi' eşkiyayı başına cem' kaza-i mezburda voyvoda vekili olan Hacı İbrahim Ağayı basub kendüyü ve iki nefer âdemlerini katl ve sakin oldukları haneyi ihrak ve ehlinden dahi iki nefer kimesneyi darb ve mecruh ve mal ve eşyaların nehb ü garet eylediklerin kaza-i mezbur naibi tarafımıza ilâm itmeğın şeki-i mezburun avenelerinden Teki ^{تکی} Mehmed nam yaramz ahiz ve hakkında lâzım gelen ceza-yi sezası tertib ve icra plunmuş İmdi şaki-i mezburun avenelerinden olub derun-ı defterde mastur ul-esami şekavet-pişelerden birden ve ikiden ve dahi ziyade taht-i kazalarımızda zuhûr haberleri alınur ise kat'a tevekkuf ve tereddüd olunmayub ahz ve şer'an icab eden ceza-i şer'isi tertib ve icra olunmak için muhkem kayd u bend ve ilâmlariyle tarafımıza irsal eylemeniz babında işbu buyuruldı tahrir ve isdar ve irsal olunmuşdur Bimennihi taalâ vusulünde vech-i mezbur üzere derun-i defterde mezkûr ül-esami şekavet-pişelerden birden ve ikiden ve dahi ziyade her kangınınızın taht-ı kazasında zuhûr eder ise bilâtevekkuf ahz ve istisal ve haklarında lâzım gelen ceza-i şer'ileri tertib ve icra olunmak için muhkem kayd ü bend ile tarafımıza irsal ve isal eyleyesiz İğmaz ve müsamahaden ve ihmal ve müsahaleden ve himaye ve siyanet ve firar ve gıybet ettirmenizden be-gayet ihtiraz ve içtinab ve mucceb-i buyuruldı ile âmil olalar 1159 (1746).

Defter oldur ki bundan akdem Mendalyet voyvodası olan Hacı İbrahim Ağayı ve âdemisi Urlevî اورلوی Mehmed'i ve pehlüvan Kara Hüseyini gice ile basub katleden eşkiyalardır ki bu hakir dahi leyle-i mezkûrede şehid-i merkumun yanında bulunmakla şaki-i mezkûrların alel-ınfirad kazalariyle tahrir ve defter olur ki bu yerde zikr olunur Tahriren fil-yevmirl-rabı'ı ve işrîn min şehri cümaziyelâhire sene 1159 (14. VII. 1746)

Uzun İsmail ve Satı Hasan ve Koyunen Arab
ve ^{فر} Ovalı Çakır ve oduncu Arab ve Hacı Eyüb oğlu Abdullah
ve Müfti oğlu Ali ve karındaşı Kar İbrahim ve Köse Hasan oğlu
ve Kara oğlan ve Kırçır ^{قرچر} Hüseyin ve Arab oğlu kara Hasan

Karaoşmanoğulları

ve Yiğen Mehmed ve kasab Mehmet oğlu ve Cin Ali ve مندجهلى oğlu
ve Kızıl K r Kethüda

Kaza-yı Balat

K r oğlan Şeyh Mehmed oğlu Hüseyin ve Köse Ahmed oğlu
ve Kulak كلى ve Hacı Alinin hidm tkarı Veli (Ve  rencikli Kocagöz
Mehmed oğlu
ve Dişli Arab ve Kara Ali Arab Türkmen cirid oğlu

Kaza-i مندجه beş nefer

Benişli Mustafa ve Hazin oğlu Mehmed ve Bak kazasından Galdanoğlu ve
Çanlıda sakin tüfenk kundakçısı Emir İmam ve Söke kazasından iki nefer

Bihamdill h ki hayr ile sonum erdi enc ma
Ana sehv olmadı benden meğer kim eyleye h me
Ola Hak ş kir-i r zi bu şehrin cümle halkından
Sefanız gün-be-gün artsun dedik biz h s ile  me [1]

Harrereh  l-hakir Mustafa Arab zade
el-mevla 'l-hil fe bi-medinet-i Mağnisa 'l-mahmiyye
gaffere lehu

**21 – Saruhan mütesellimi Mustafa Ağanın, Sındırgı ve
Gördes taraflarında türeyen, eşkiyayı takib etmesine dair :**

Kudv t  l-emacidi vel-a'yan Saruhan sancağı mütesellimi Kara
Osman oğlu Hacı Mustafa Ağa zide mecduhu tevk 'i refi'-i hümayun
vasıl olıcak malûm ola ki sen ki mütesellim-i mumaileyhsin ref'   def'-i
eşkiya ve haram - zadede kemal-i ihtimam ve dikkat üzre hareket ve
bazı vacib  l-izale şakilerin şer'an tertib-i ceza-i sezalarında zuh ra
gelen gayretin tarafından gelen k ğıtlarınla Gördes ve Sındırgı
kadılarının arzlarından malûm olub lâkin olduğun mahallin Bursa
ve Karesi topraklarına kurbeti olmağla eşkiya makulesi zuh re ge-
l b zikr olunan sancaklara firar ederler ise takib olunub haklarından
gelinmek babında izin ve ruhsat erzani kılınmasını iltimas itmekle ilti-
masına müsaade-i hümayunum erzani kılınmağın işbu emr-i şerifim isdar
ve kudv t  l-emasili vel-akran Mustafa zide kadruhu ile irs l olunmuşdur...
İmdi ber-vech-i meşruh Saruhan sancağında eşkiya ve haramzada maku-
lesi zuhûr edüb bil d u ibada mazarrat ve kat'-ı tarik ve katl-i nefis
misillü halete cesaret eyledikleri m tehakkik oldukda üzerlerine varub
kat'a eman ve zaman vermey b def'-i şerr   mazarratlerine mübaderet

[1] Manzumdur.

ve eğer firar edüb Karesi ve Hüdavendigâr sancakları topraklarına duhül iderler ise artlarından ayrılmayub takib iderek zikr olunan sancaklarda mütesellim ve paşalar ile bil-muhabere ele getirüb şer'an müstehik oldukları te'diblerini icra ve fesad ve mel'anelerini izale ve imhaya bezl-i makdiret ve lâkin bu bahane ile şekavette alâkası olmayanlara taarruzdan ve fukaraya tecrim ve ta'cizden ve hilâf-ı şer'-i şerif hareketden dahi gayet-ül-gaye ihtiraz ve içtinab eylemen babında ferman-ı âlişanım sadır olmuştur Buyurdum ki... vusul buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i südur olan ferman-i vacib ül-ittiba' ve lâzım ül-imtisalimin mazmun-ı itâat-makrunu ile âmil olub hilâfından gayet ül-gaye ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız Tahriren fi evail-i şehri zilhicce sene 1159. (kânunevvel 1746 ortaları)

Kostantiniyyet ül-mahruse

22 – Yiğen Ali Paşanın Aydın muhassılı Mehmed Paşaya Saruhan mukataasını zabt için verdiği zabt temessükü :

Liva-i Saruhan temessüküdür

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki ba-berat-i âlişan ber-vech-i malikâne mutasarrıf olduğunuz bedel-i sancağ-ı Saruhan ve beyt ül-mal ve resm-i çift ve dühünhané mukaatası işbu bin yüz altmış beş senesi mahi muharrem ül-haramın guresinden (20. XI. 1751 den) senesi gayetine (7. XI. 1752 ye) gelince ber mutad-i kadim zabt u tasarrufu darende-i temessük halâ Aydın muhassılı vezir-i mükerrem saadetli Mehmed Paşa Hazretlerine tefviz olunmağla yedine işbu zabt (temessükü) verilmiştir Gerekdir ki mumaileyh mukaata-i mezburu sinin-i sabıkada olduğduğu üzre sene-i merkumeye mahsuben zabt ü rabt ve mahsulât ve rüsumatın ahz ü kabz eyledükde taraf-ı âharden (müdahale) ve muaraza olunmaya sene 1165 fi gurre-i muharrem. (20 XI. 1751)

Min el-fakir Yeğen Ali Vali-i Rumili

23 – Aydın muhasılını, Saruhan halkının istemesi üzerine Kara Osmanoğlu Hacı Mustafa Ağaya mukaataların verildiğini gösterir zabt temessükü :

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki

Halâ ba-berat-i âlişan ber-vech-i malikâne iştiraken uhdemizde olan Saruhan sancağı mütesellimliği 1165 senesi muharremi ibtidasından senesi hitamina değin zabt u rabt olunmak üzere bundan akdem halâ Aydın Valisi vezir-i mükerrem hazretlerine der'uhde ve ilzam olunub müşarün-

ileyh hazretlerine ilzam olunduğu şüyu buldukda tarafından mütesellim nasb ü tâyin olunmazdan ahali-i malikâne ruûnet ü huşunet peyda edüb mukaata-i mezburun ihtilâline ve emval-i mîriyyenin kesr ü nuksanına bâis olacağı zâhir ü hüveyda ve vezîr-i müşarünileyh hazretlerinin ref'inden âhare der'uhde ilzam olunmak muktazi olmağla yine sene-i merkume muharremi guresinden senesi tamamına değin zabt u rabt eylemek üzere ahali-i malikânemizin mümtaz ve muhtarı kudvet ül-emasili vel-akran Kara Osman Ağa zade Elhac Mustafa Ağaya der'uhde ve ilzam olunub mumâileyh dahi ahali-i reayayı himaye ve siyanet eylemek şartıyla iltizamı kabul ve teahhüd edüb ve emval-i mîriyye ve mukaatayı bilâ-nuksan edaya tarafımıza deyn temessükü virmekle sinîn-i sabıkada ola geldiği minval üzere ber-vech-i meşrut-i serbesiyet mukaata-i mezburu zabt u rabt edüb ahz ü kabzına ve zabt u rabtına vezîr-i müşarünileyh tarafından ve taraf-i âherden ferd-i vahit mani' ü müzahim olmamak için işbu ma'mulünbih zabt temessükü yedine verildi Tah- riren fi 1165 (1751)

Min el-fakir Ali Vali-i Rumili

24 – Yiğen Ali Paşanın, Anadolu beylerbeyliğine ipka emri:

Saadetlü faziletlü Mağnisa Kadısı Efendi Hazretleri

ve şerayi'-şiar Saruhan sancağında vâki kazaların kadıları efendiler zîde fadluhum ve kudvet ül-emacidi vel-a'yan Kara Osman zade Elhac Mustafa Ağa zîde mecduhu ve mefahir ül-emsali vel-akran Kethüda yerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yan-i vilâyet zîde kadrühüm inha olunur ki işbu 1165 senesi mah-i şevval ül-mükerremin onuncu (21. VIII. 1752) günü avatıf-i aliyye-i cihandarî ve avarif-i seniyye-i hazret-i şehriyarîden ba-hatt-i hümayun-ı şevket-makrun eyalet-i Anadolu uhdemize ibka ve mukarrer kılınb şeref-bahş-i südur olan emr-i şerif-i âlişan vârid ü vâsil olduğu cümleye i'lan ü işaat ve vedayi-i hâlik ul-berayâ olan reayâ ve sükkân-i memleketin emn ü istirahatleri vusülüne ihtimam ve dikkat eylemeniz bâbında divan-i Anadolu'dan işbu buyuruldu tahrir ve isdar kılınub irsal olunmuştur İn-şa' Allahu taala vusulünde gerektir ki vech-i meşruh üzre eyalet-i merkume uhdemize ibka ve mukarrer kılındığı i'lân ve işaat ve vedayi-i hâlik ul-berayâ olan reayâ fukarasını herhalde himayet ve siyanet eyleyüb muceb-i buyuruldiyle amel ü hareket olunmak fi 26 L. (şevval) sene 1165 (6. IX. 1752)

25 – Hacı Mustafa Ağanın, Turgutlu'da yaptırdığı han arsasına, bazı Turgutlu'ların sahip çıktıklarından duruşma yapılmasına dair:

Akda- kudat il-müslimîn evlâ-vülât il-muvahhidîn ma'din ül-fazli vel-yakîn râfiu i'lâm iş-şerîati ved-dîn varisü ülüm il-enbiyai vel-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inayet il-melik il-muîn Mevlâna Mağnisa kadısı zîdet fadailuhu Tevkî-i' refî-i hümayun vasil olıcak malûm ola ki kaza-i mezbure muzafatından Plamuş nahiyesine tabi Yaya karyesi sakinlerinden darende-i ferman-i hümayun Kara Osman oğlu Mustafa Ağa demekle maruf kemesne sūd-de-i saadetime arz-i hal edüb bunun kemesneye taaddisi olmayub üzerine dahi şer'an bir nesne sabit olmuş değil iken eshab-ı ağrazdan ve nam kimesneler tufûr-i şirrete salik mücerred celb-i mal ve ahz-i intikam kasdiyle kaza-i mezkûr muzafatından Turgutlu kasabasında mutasarrıf olub mülk arsa üzerine ahali-i kasabanın iltimasıyla bina eylediğim hanı bundan akdem tescil-i şer'î ve teslim ilel-mütevelli birle vakf ve gallesini yine Yaya karyesinde bina ve ihya eylediğin cami-i şerife ber-muceb-i vakfiye şart etmiştin velâkin ol arsa bizim mülkimiz idi Fuzuli han bina eyledin deyü hilâf-i şer'-i şerif ve bilâ-sübut bi-vech-i şer'î mümanaat ve teaddi eylediklerin bildirüb mezburların hilâf-i şer'-i şerif ve bilâ-sübut taaddilerin üzerinden men' ü def' olunmak babında emr-i şerifim reca eylediği ecilden buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukta buna ol vech ile dahl olundukta bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan hususların tamam hakk u adl üzere mukayyet olub göresin İ'lâm olunduğu üzre ise ol babda muktaza-yi şer'-i kavim ile amel edüb dahi mezburlar müddeaların vech-i şer'î üzere isbatâ kaâdir olmayalar Hilâf-i şer'-i şerif ve bilâ-sened ve bilâ-sübut vakfına mezburları ve âhari mümanaat ve müdahle ettürmeyüb zâhir olan teaddilerin şer' ile men ü def' eylesin Min-ba'd şer'-i şerife ve emr-i hümayunuma muhalif kimesneye iş ettürmeyüb kaziyede methali olmayanları dahl ü taarruz ettürmeyüb eslemeyüb inad ve muhalefet üzere olanları ism ve resmleriyle yazub Derisaadetime arz eylesin Husus-ı mezbur için bir dahi emr varumlu eylemeyesin Şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılâsın Tahriren fi-evaili. receb il-müreccib sene 1166 (mayıs 1753 başları)

Kostantiniyyet ül-mahrûse

26 – Manisa mütesellimi Hacı Mustafa Ağanın, hazeriye taksitini yollamasına dair:

Halâ medîne-i Mağnisa'da mesned-âra-yi şeri'at-i garrâ olan İzzetlü Faziletlü Efendi Hazretleri ve kudvet ül-emacidi vel-a'yan Saruhan sancağı

mütesellimi Kara Osman Ağa zade Elhac Mustafa Ağa zîde mecduhu ve şerayi'-şiar liva-i mezburede vaki kuzat ve nüvvab efendiler zîde fadlulum ve mefahir ül-emasili vel-akran a'yan ve zabitan ve iş erleri zîde kadruhum inha olunur ki işbu bin yüz altmış sekiz (1754-1755) senesine mahsub ber-vech-i mutad ba-ferman-ı âli Anadolu valilerine ta'yin ü tahsis buyurulan imdad-ı hazeriye taksit-i evvelinin vakt ü zamanı hulûl ve tahsili babında cümleye hitaben emr-i celil-üş-şan vürud etmekle Kütahya mahkemesinde ihrac olunan memhur pusula natık olduğu vech üzre liva-i mezbur hissasına isabet eden mal taksit-i evveli ma'rifet-i şer' ve tâyin olunan mübaşir ve cümle ma'rifetleriyle alâ-vech it-tadil tevzi' ve taksim ve bir an akdem yerlü yerinden tahsil ve tetmim ve kabzına me'mure teslim etmek babında divan-i Anadoludan işbu buyuruldu tahrir ve ısdar ve sahib üt-tahrir-i varaka hazîne kâtibimiz Ahmed Efendi ile irsal kılınmıştır Vusulünde gerektir ki vech-i meşruh üzre ber-muceb-i pusula mal-i taksit-i evveli bir an akdem tahsil ve tetmim ve kabzına me'mure teslim eylemekte mezîd-i ihtimam ü dikkat ve avk u te'hirden ve rahavetten tevekki ve mücanebet eyleyüb mucib-i buyuruldu ile amal ve hilâfından begayet hazer eylesiz deyü 29 R. (ramazan) sene 1167 (= 20.VII.1754)

27 – Mustafa Ağayı ilgilleyen bir arazi davası:

Akda-kudat il-müslimîn evlâ-vülât il-muvahhîdin ma'din ül-fazli vel-yakîn ve rafiü ilâm iş-şerîati ved-dîn varisü ulüm il-enbiyai vel-mürselîn el-muhtassu bi-mazîdi inayet il-melik-il-muîn mevlâna Mağnisa Kadısı zîdet fedailuhu Tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malûm ola ki sen ki Mağnisa Kadısı mevlâna Numan zîdet fadailuhusun divan-i hümayunuma arz gönderüb medîne-i Mağnisaya tabi bazan Belen [1] ve bazan Palamut nahiyelerinde vaki Ilgın Kuru havassı demekie maruf koru-i cebel-i Mağnisa ve tevabii mukaatasına bervech-i iştirak-i malikâne mutasarrıf olan iftihar ül-ematicidi vel-ekârim dergâh-ı muallâm kapucu başlarından olub hassa silâhşorlarından Mîr Elhac Halil dame mecduhunun vekil-i mübîni olan Abdullah zîde kadruhu meclis-i şer'e gelüb havass-i merkumenin hudud ve sınırı tebyin ve tahdit için Der-i aliyemden mübaşir tâyin olunan dergâh-i muallâm gediklülerinden Mehmed zîde ... ma'rifetiyle divan-i hümayunumdan verilen emr-i şerifim ve fetva-i münifim mucebince ve mutemedün aleyh bî-garaz ehl-i vukuf cem'-i kesir ve cemm-i gafirden istihbar ve rü'yet ve tahrir-i hüccet olunduktan sonra havass-i merkumenin etrafında olan kura ve mezari' eshabı hass-i merkumu nice yerleri bizim karye ve mezraalarımız türabı imiş deyü iddia etmeleri ile mezburun selefleri ve seleflerinin selefleri kura' ve mezraalarını otuz kırk se-

[1] Bugün merkez kazasına bağlı bir köydür.

neden beru Saruhan sancağı mütesellimi Kara Osman zade Hacı Mustafa-
faya her sene mütevaliyen ilzam eylediklerinden ol dahi cümlesini mahlût
keyl ve ta'sir edüb hâlâ mezburlar ve mültezimleri her mezraanın hudu-
dunu te'yid ve tavsife kudretleri olmadığı sual olunmasını iltimas etmekle
evvelâ eshab-ı kura ve mezari' ne gûna nesne ile mutasarrıftır senetlerini
ibraz etmeleri tenbih olundukda kimi senedimiz yoktur kadimî karye
ve mezraa tarafından zabt olunduğunu istima' etmişiz ve kimi senedimiz
vardır deyü mahall-i niza'da cemiyet sevdasında olduklarını iş'ar ve
kendüleri otuz kırk seneden berü ilzam verdiklerini ve hudud sınırını
ve bazıları dahi ne muhalle dâva edeceğine kat'a bilmediklerini ikrâr ve
Kara Osman zade Elhac Mustafa dahi otuz dört seneden berü havass-i
merkumenin etrafında olan cemî-i kura ve mezarii eshabından mütevaliyen
iltizam ve cümlesini mahlût keyl ve ta'sir edüb kat'a birinin âharden
fasleden hududunu kendüsü dahi bilmediğini huzur-i şer'de ikrar ve
itiraf etmekle fi-maba'd bilâ-emr-i âlîşan ve bilâ-sened koru-i havass-i
merkumeden bir mahal dâva ederse istima' olunmayub havass-i merku-
menin tahrir olunan hududname hücceti mucebince amel olunmak üzere
mahalline kayd ve emr-i şerifim verilmek recasına ilâm eylemeğin hazîne-i
âmiremde mahfuz Başmuhasebe defterlerine nazar olundukda Saruhan
sancağında koru-i cebel-i Mağnisa ve tevabii mukataası senevi yüz elli
üç bin üç yüz altmış akça mal ile mumaileyh Mîr Halil dame mecduhu
ile Mehmed Tahir ve Mîr Mustafa zîde mecduhumanın bervech-i mali-
kâne uhdelinde olduğu derkenar oldukta husus-ı mezbur Başmuhase-
beye kayd ve emr-i şerifim verilmek babında telhis olundukda telhis
mucebince Başmuhasebeye kayd olunmağla vech-i meşruh üzere amel
olunmak emrim olmuştur Buyurdum ki hükûm-i şerifim vardıkda bu babda
sadır olan emrim üzere amel edüb dahi vech-i meşruh üzere husus-ı mez-
bur Başmuhasebeye kayd olunmağla fi-maba'd hudud-name hücceti
mucebince amel edüb havass-i hümayunum erazisinde hâsıl olan mahsu-
lâtın üşrünü mukataa-i mezbur mutasarrıfı mumaileyh tarafından kabzına
memuren ahız ve kabz ettirüb mügayir-i hudud-name erazi-i hassa âhari
kat'a müdahale ettirmeyüb verilen sened-i kavî havass-i merkumeden bir
mahal dâva sadedinde olurlarsa ol makulelerin dâvalarını istima' ettir-
meyüb izaat-i mal-i harasetden ihtiraz eyleyüb mazmun-i emr-i âlî-
şanım ile âmîl olası Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız Tah-
riren fil-yevm-il-hamisi işrin min muharrem-il-haram sene 1168 (= 11.
XI. 1754)

Kostantiniyyet ül-mahrûse

28 – Mustafa Ağadan, Turgutlu halkının yaptığı şikâyet üzerine, ihkak-ı hak edilmesine dair :

Dustur-ı mükerrerem Müşîri mufahham nizam ül-âlem müdebbirü umûr il-cumbur bil-fikr is-sakib mütemmimu muham il-enam bir-re'y is-saib mümehhidü bünyan id-devleti vel-ikbal müşeyyidü erkân is-saadeti vel-iclâl el-muhtassu bî-sunufi avatîf il-melik il-a'lâ Aydın muhassılı vezîrim.... Paşa edâm-Allahu taalâ iclâlehu ve kudvat ün-nüvvab il-müteşerriîn Güzel-hisar kazası naibi mevlâna... zide ilmuhu Tevki-i refî-i hümayun vasıl olıcak malûm olaki Saruhan sancağında vaki Turgutlu mukattaası dört sene hâlâ Mağnisa mütesellimi Kara Osman oğlu dimekle meşhur kimesneye iltizam olunmağla ahali ve reaya hilâf-i şer'-i şerif garayim ile medyun ve zimem kayd ve temessük ahz olunan on on üçten ziyade istirbâh ile medyun ve müstağrak idüb enva-ı mezalim ve teaddiyatının nihayeti olmadığından fukaranın adem-i tahammüllerinden naşi âhare iltizam olmak istirham eylediklerinden bir iki seneden berü cümle ahalinin muhtarı Seyyid Mustafa - nam kimesneye iltizam olunub mütesellim-i merkume verilmediğinden icra-yi garaz ve adavet ve ifsat ve ihtilâl-i nizam-i memleket sevdasiyle rûsumat-i mu'tade ve tekâlif-i saire-i mîriyye afvolunmuşdur deyü halkı iğva ve emval-i mîriyyeyi ibtal ve mukaddema mukaata-i mezbureden ba-ferman-i âlî ib'ad olunan beş nefer şekavet-pişeleri Mağnisa kadısı tarafından gönderüb voyvoda-i merkumdan iştikâ ettirüb icray-i garaz-i nefsâniyye ve nizam-i vilâyet ve mal-i mîriye isali hasârât için gelsün Manisa'da murafaa olsun deyü tasallut ve teaddiden hâli olmayub mukaata ahailerinden ulema ve suleha ve âyan ve eşraf ve zuafa bi-ecme'ihim voyvodamızdan her vechile hoşnud ve rahatuz ve mütesellim-i merkumdan bir dürlü emin değülüz deyü mahzar birle inha etmeleriyle ol makulelerin gerek şer'an dâvaları var ise sen ki Aydın muhassılı vezîr-i müşarünileyhsin huzurunda rafi'-i şer' olunub Mağnisa tarafından müdahale olunmamak babından emr-i şerifim sudurunu mukattaa-i merkumenin malikâne mutasarrıfı iftihar ül-emacidi vel-ekârim el-hac Halil Bey dame mecduhu arzihâl ve istid'a ve divan-i hümayunum kaleminden kânun sual olundukta Turgutlu kazası Saruhan sancağından olmağla dâvaları mahallinde şer'an görülmek muvafık-ı kanun olub Aydın âhar sancak olmaktan naşi muhassılına havale olunmak rey'-i âliye müsta'tâ idüğü derkenâr olunmağla Turgutlu mukaatası ahailerinin voyvoda ile dâvaları var ise sen ki vezîr-i müşarünileyhsin huzûrunda şer' ile görülmek emrim olmuştur Buyurdum ki vusul buldukta bú babda sadır olan emrim üzre amel ve dahi ber-minval-i muharrer Turgutlu mukaatasının ahailerinin voyvodalarıyle dâvaları var -ise sen ki vezîr-i

müşarünileyhsin huzûrunda teraffu'-i şer' ve mukaddema şer' ile görülüb fasl olunmayan hususların tamam mukayyed olub göresiz İlâm olunduğu üzre ise ol babda muktaza-i şer'-i kavimle amel edüb dehi madem ki yoyvoda-i merkumun üzre şuhud-ı adul ile şer'an bir nesne sabit olmaya Hilâf-i şer'-i şerif kimesneye bir dürlü taaddi ve rencide ettirmeyüb emr-i şerifimle âmil olasız Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimat kılâsız Tahriren fi-evasıt-i cümaziyelevvel sene 1168 (= şubat 1755 sonları)

Kostantiniyyet ül-mahrûse

29 – Mustafa Ağanın mültezimlikten atılması ve bir daha mültezim yapılmaması hakkında :

Düstur-ı mükerrer Müşiri mufahham nezzâm ül-âlem müdebbirü umûr il-cümhur bil-fikr is-sakib mütemmimü muham il-enam bir-re'y is-saib mümehhidü bünyan id-devleti vel-ikbal müşeyyidü erkân is-saadeti v-el-iclâl el-mahfufu bî-mezîdi inayet il-melik il-a'lâ hâlâ Anadolu valisi vezîrim Ali Paşa edam Allahu taalâ iclalehu uhdende olan Saruhan sancağı Mütesslimi Kara Osmanoğlundan ahali-i vilâyet rikâb-i müstetab-ı hümayunuma şikâyet eylemeleri hasebiyle bil-mürefaa ihkak-ı hakk-ı fukara için emr-i hümayunumda Asitane-i saadetinden müvelli ve mübaşir ve ocak tarafından dahi yeniçeri zabiti tâyin ve irsal olundukları ve mürefaa olunmalarına ihtimam ve nezaret eylemen hususu diğer emr-i şerifimde sen ki vezîr-i müşarünileysin sana ifade ve tenbih olunmuştur Ancak liva-i mezbur mütesellimliği fima-ba'd Kara Osmanoğluna verilmemek babında emr-i hümayun-ı cihan-mütâım şeref-sudur eylediğine binaen merkumu mütesellimlikten azl ve tarafından mütedeyyin ve reayaperver ve hamiyet ve siyanet-i fukaraya kadir adalet-güster kimesneyi liva-i mezbure mütesellim nasb ve muaccelen Mağnisa'ya göndermek fermanım olmağın işbu emr-i şerifim isdar... ile irsal olunmuştur İmdi vusulünde sadır olan emr-i hümayunum mucebinca merkumu mütesellimlikten azl ve ba'd el-yevm Saruhan mukaatasını merkum Kara Osman oğluna vermeyüb ber-vech-i muharrer munsıf mukdim temşiyetkâre nezaret ve sa'y ü dikkat eyleyüb ser-i mü hilâfından mücanebet eylemen babında ferman-ı âlişanım sadır olmuştur Buyurdum ki... vusul buldukta vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i sudûr olan ferman-i vâcib ül-ittiba ve lâzım ül-imtisalimin mazmun-ı itaat-makrunu ile âmil olub hilâfından be-gayet tahaşi ve mücanebet eylesiz Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimat kılâsız Tahriren fi evasıt-ı zilkade sene 1168 (= ağustos 1755 sonları)

Kostantiniyyet ül-mahrûse

(Arkan var)